

Standardy Ochrony Małoletnich w Powiatowym Zespole Szkół nr 2 w Pszczynie

Wersja skrócona dla małoletnich

Podstawy prawne:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289 oraz 535)
2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. poz. 1870)
3. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 1606)
4. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 984 ze zm.)
5. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 900)
6. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1781)
7. Konwencja o prawach dziecka (Dz. U. 1991 r. nr 120 poz. 526)
8. Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2012 poz. 1169)

Słowniczek pojęć

Ilekcioć w dokumencie „Standardy ochrony małoletnich” jest mowa o:

1. małoletnim (dziecku, uczniu, wychowanku) – należy przez to rozumieć każdą osobę do ukończenia 18 roku życia;
2. personelu – należy przez to rozumieć każdego pracownika Powiatowego Zespołu Szkół nr 2 w Pszczynie, bez względu na formę zatrudnienia, w tym: wolontariuszy lub inne osoby, które z racji pełnionej funkcji lub zadań mają kontakt z małoletnimi;
3. dyrektorze – należy przez to rozumieć dyrektora Powiatowego Zespołu Szkół nr 2 w Pszczynie
4. rodzicu – należy przez to rozumieć przedstawiciela ustawowego małoletniego pozostającego pod ich władzą rodzicielską. Jeżeli pozostaje on pod władzą rodzicielską obojga rodziców, każde z nich może działać samodzielnie jako przedstawiciel ustawy dziecka;
5. opiekunie prawnym dziecka/mołoletniego – należy przez to rozumieć osobę, która ma za zadanie zastąpić dziecku rodziców, a także wypełnić wszystkie ciężące na nich obowiązki. Jest przedstawicielem ustawowym małoletniego, dlatego może dokonywać czynności prawnych w imieniu dziecka i ma za zadanie chronić jego interesy prawne, osobiste oraz finansowe;
6. osobie najbliższej dziecku/wychowankowi – należy przez to rozumieć osobę wstępną: matkę, ojca, babcię, dziadka; rodzeństwo: siostrę, brata, w tym rodzeństwo przyrodnie, a także inne osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie, a w przypadku jej braku – osobę pełnoletnią wskazaną przez małoletniego;
7. przemocy fizycznej – należy przez to rozumieć każde intencjonalne działanie sprawcy, mające na celu przekroczenie granicy ciała małoletniego, np. bicie, popychanie, szarpanie, itp.;
8. przemocy seksualnej – należy przez to rozumieć zaangażowanie małoletniego w aktywność seksualną, której nie jest on lub ona w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, naruszającą prawo;
9. przemocy psychicznej – należy przez to rozumieć powtarzający się wzorec zachowań opiekuna lub skrajnie drastyczne wydarzenie (lub wydarzenia), które powodują u dziecka poczucie, że jest nic niewarte, złe, niekochane, niechciane, zagrożone i że jego osoba ma jakąkolwiek wartość jedynie wtedy, gdy zaspokajają potrzeby innych;

10. zaniechaniu – należy przez to rozumieć chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych przez osoby zobowiązane do opieki, troski i ochrony zdrowia i/lub nierespektowanie podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju;
11. przemocy domowej – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą;
12. osobie stosującej przemoc domową – należy przez to rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej;
13. świadku przemocy domowej – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej;
14. służbach wspierających/pomocowych – m.in. policja, sąd rodzinny, MOPS, pogotowie opiekuńcze, stowarzyszenia, fundacje;
15. służbach medycznych – m.in. pielęgniarka szkolna, pogotowie, SOR.

1. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi, a personelem placówki, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich.

1.1 Zasady ogólne

- a. Pracownicy dbają o bezpieczeństwo uczniów podczas pobytu w szkole, monitorują sytuacje i ich dobrostan.
- b. Pracownicy wspierają uczniów w pokonywaniu trudności. Pomoc uczniom uwzględnia: umiejętności rozwojowe, możliwości wynikające z niepełnosprawności/specjalnych potrzeb edukacyjnych.
- c. Pracownicy podejmują działania wychowawcze mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw – wyrażanie emocji w sposób niekrzywdzący innych, niwelowanie zachowań agresywnych, promowanie zasad akceptowanych społecznie.
- d. Zasady bezpiecznych relacji personelu z małoletnimi obowiązują wszystkich pracowników, stażystów i wolontariuszy.

1.2 Zasady bezpiecznych relacji

- a. W komunikacji z uczniami personel zachowuje spokój, cierpliwość i szacunek. Okazuje też zrozumienie dla trudności i problemów uczniów.
- b. Reaguje wg zasad konstruktywnej komunikacji i krytyki na każde obraźliwe, niewłaściwe, dyskryminacyjne zachowanie lub słowa uczniów oraz na wszelkie formy zastraszania i nietolerancji wśród nich.
- c. Daje uczniowi prawo do odczuwania i mówienia o swoich emocjach, do wyrażania własnego zdania oraz prawo do bycia wysłuchanym przez personel.
- d. Kontakty personelu z uczniami nie łamią obowiązującego prawa, ustalonych powszechnie norm i zasad. Wszyscy uczniowie są sprawiedliwie traktowani.
- e. zaleca się żeby kontakt z uczniami odbywał się za pośrednictwem kanałów służbowych i w godzinach pracy personelu.
- f. W kontaktach z uczniem, personel traktuje go podmiotowo.
- g. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych z małoletnim lub jego rodzicami wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych uczniów, ich rodziców/opiekunów.

1.3. Zachowania niedozwolone wobec małoletnich.

Nie wolno personelowi:

- a. stosować żadnej formy przemocy fizycznej i psychicznej,
- b. stosować żadnej formy cyberprzemocy,

- c. naruszać prawa do prywatności, godności i nietykalności osobistej ucznia,
- d. wykorzystywać relacji władzy lub przewagi fizycznej,
- e. zachowywać się w sposób niestosowny i dwuznaczny,
- f. prowokować nieodpowiednich kontaktów z uczniami np. o charakterze seksualnym,
- g. dyskryminować uczniów (ze względu na pochodzenie, poczucie tożsamości, wiek, płeć, status materialny, wygląd zewnętrzny, wiedzę i umiejętności),
- h. używać wulgaryzmów,
- i. ujawniać informacji wrażliwych dotyczących ucznia.

2. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności działania niedozwolone

2.1. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi.

- a. Naczelną zasadą jest postępowanie z szacunkiem, przy uwzględnianiu godności i potrzeb wszystkich małoletnich.
- b. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec innego małoletniego w jakiegokolwiek formie.
- c. Uczniowie mają obowiązek przestrzegania zasad i norm zachowania określonych w statucie szkoły.
- d. Uczniowie uznają prawo innych uczniów do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność.
- e. Uczniowie okazują zrozumienie dla trudności, problemów i potrzeb kolegów/koleżanek i potrafią im pomóc.
- f. Uczniowie mają prawo do wyrażania własnych poglądów, w sposób wolny od agresji i przemocy.
- g. Małoletni znają obowiązujące w szkole procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych.
- h. Jeśli uczeń stał się ofiarą agresji lub przemocy, może uzyskać w szkole pomoc, zgodnie z obowiązującymi w niej procedurami.

2.2. Niedozwolone zachowania małoletnich w szkole.

Uczniom nie wolno:

- a. stosować agresji i przemocy fizycznej,
- b. naruszać prawa do prywatności, wzajemnie się zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać,
- c. używać wulgarnych słów, gestów i żartów, czynić obraźliwych uwag, nawiązywać w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej,
- d. utrwałać i upubliczniać wizerunku innych małoletnich (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) w sytuacji, gdy nie wyrazili oni na to zgody oraz w sytuacjach, które mogą ich zawstydząć lub obrażać,
- e. proponować innemu małoletniemu alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji psychoaktywnych, a także używać ich w obecności innych uczniów,
- f. stosować agresji i przemocy psychicznej poprzez wykluczanie, izolowanie, manipulowanie, śledzenie, wulgarne, obraźliwe i nieprawdziwe informacje na temat innego małoletniego,
- g. stosować cyberprzemocy i ataków w świecie wirtualnym (publikowanie wizerunku małoletniego w mediach społecznościowych, ośmieszanie, hejt w komentarzach, rozsyłanie nieprawdziwych informacji).
- h. niedozwolone jest: nieuzasadnione, bez zgody nauczyciela opuszczanie sali lekcyjnej, wyjście poza teren szkoły w trakcie przerwy lub lekcji,
- i. celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć lekcyjnych, imprez, uroczystości szkolnych, wyjść oraz wycieczek,
- j. niereagowanie na niewłaściwe zachowanie kolegów (przemoc fizyczna, psychiczna, niszczenie mienia),

k. znęcanie się nad innymi małoletnimi, współdziałanie w znęcaniu się oraz zorganizowana przemoc.

3. Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania.

- a. Dokument „Standardy ochrony małoletnich” wprowadzono do stosowania w szkole/placówce.
- b. Zapoznano z nim personel szkoły/placówki, rodziców/opiekunów prawnych uczniów/wychowanków oraz uczniów/wychowanków.
- c. Dokument udostępniono na stronie internetowej szkoły/placówki oraz wyłożono do wglądu w bibliotekach szkolnych.
- d. Dokument został udostępniony w dwóch wersjach: wersji pełnej oraz skróconej przeznaczonej dla nieletnich i zawierający informacje dla nich istotne.
- e. Informacje istotne dla małoletnich zawarte w dokumencie, upowszechniane są w trakcie lekcji wychowawczych, konsultacjach indywidualnych, na godzinach „dostępności”, w trakcie realizowanych programów/warsztatów o charakterze edukacyjnym.
- f. Informacje o treści dokumentu upowszechniane są wśród rodziców na zebraniach z rodzicami, konsultacjach indywidualnych, w trakcie szkoleń, poprzez e -dziennik.
- g. Publikacja dokumentu spełnia wymogi Ustawy o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

4. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia

a. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu są:

- dyrektor;
- nauczyciel/wychowawca;
- pedagog szkolny;
- psycholog szkolny;
- pedagog specjalny.

W przypadkach zagrożenia życia lub zdrowia małoletniego należy zawiadomić o tym fakcie pierwszego napotkanego pracownika szkoły.

b. Osoby odpowiedzialne za udzielanie wsparcia małoletniemu to:

- nauczyciel, który jako pierwszy pozyskał informację o zdarzeniu zagrażającym dobru małoletniego;
- wychowawca klasy;
- pedagog szkolny;
- psycholog szkolny;
- pedagog specjalny.

5. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet.

a. Uczniowie korzystają z urządzeń elektronicznych dostępnych na terenie szkoły pod opieką i

nadzorem oraz za zgodą nauczycieli, a także ściśle stosują się do obowiązujących w tym względzie zasad i regulaminów.

b. Szczegółowe zasady korzystania z urządzeń elektronicznych, w tym telefonów komórkowych, zawarte są w Statucie szkoły – o czym każdy małoletni i rodzic lub opiekun zostaje poinformowany przez wychowawcę oddziału na początku roku szkolnego.

c. Uczniowie zobowiązani są do przestrzegania zasad, wśród których wymienić można w szczególności:

- małoletni na odpowiedzialność swoją i rodziców/opiekunów przynosi do szkoły telefon komórkowy albo inne urządzenia elektroniczne,
- w czasie zajęć używanie telefonu komórkowego i innych urządzeń elektronicznych możliwe jest jedynie w następujących przypadkach:

- nagle i pilne okoliczności, zagrożenie zdrowia i życia,
  - szczególne sytuacje na podstawie upoważnienia dyrektora szkoły,
  - wykorzystanie urządzeń podczas zajęć edukacyjnych jako pomocy.
- d. Nagrywanie dźwięku i obrazu za pomocą telefonu jest możliwe jedynie za zgodą osoby nagrywanej i fotografowanej, a jeśli ma to miejsce w czasie lekcji dodatkowo konieczna jest zgoda nauczyciela prowadzącego zajęcia.